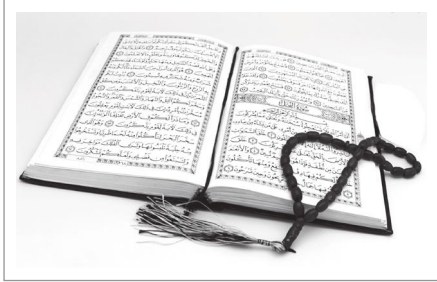

സൂറ- 29 / അൽ അൻകബൂത്ത്

സൂക്തം: 61-64

വായുവിന്റെയും വെള്ളത്തിന്റെയും കൈകാര്യകർത്താവ് അല്ലാഹു തന്നെയാണെന്ന് അറേബ്യൻ ബഹുദൈവവിശ്വാസികൾ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. മാനത്തുനിന്ന് മഴ പെയ്യിക്കുന്നതും ആ ജലത്താൽ മൃതമായി കിടന്ന ഭൂമിയെ സജീവമാക്കി സസ്യലതാദികൾ മുളപ്പിച്ചു വളർത്തുന്നതും ആരാണെന്നു ചോദിച്ചാൽ അതും അല്ലാഹു തന്നെയാണെന്ന് അവർ നിസ്സങ്കോചം പറയും. എന്നിട്ടും വിഭവ വിതരണത്തിന്റെ കർത്യത്വം മറ്റുള്ളവരിൽ ചാർത്തുകയും അവരെ ആരാധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

61. ആകാശഭൂമികളെ സൃഷ്ടിച്ചതും സൂര്യചന്ദ്രന്മാരെ ആജ്ഞാനുവർത്തികളാക്കിയതും ആരെന്ന ചോദിക്കുകയാണെങ്കിൽ തീർച്ചയായും അവർ പറയും, അല്ലാഹു എന്ന്. എന്നിട്ടും എങ്ങനെയാണവർ വ്യതിചലിപ്പിക്കപ്പെടുന്നത്?

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولَنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٦١﴾

61

നീ അവരോട് ചോദിച്ചെ(ക്കുകയാണെ)ങ്കിൽ = وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ
ആകാശഭൂമികളെ സൃഷ്ടിച്ചത് ആരെന്ന് = مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
സൂര്യചന്ദ്രന്മാരെ വിധേയമാക്കിയതും (ആജ്ഞാനുവർത്തികളാക്കിയതും) ആരെന്ന് = وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
തീർച്ചയായും അവർ പറയും: അല്ലാഹു (എന്ന്) = اللَّهُ لَيَقُولَنَّ اللَّهُ
എന്നിട്ടും എങ്ങനെയാണവർ വ്യതിചലിപ്പിക്കപ്പെടുന്നത്? = فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ

മുൻ സൂക്തങ്ങൾ വിശ്വാസികൾ അല്ലാഹുവിൽ മാത്രം ഭരമേൽപ്പിക്കണമെന്നും അവന്റെ മാർഗത്തിൽ തന്നെ ജീവിക്കണമെന്നും ഉപദേശിക്കുകയായിരുന്നുവല്ലോ. തുടർന്ന് ഏതാനും സൂക്തങ്ങളിൽ അതിന്റെ ന്യായങ്ങൾ ഉണർത്തുകയാണ്. പരമമായ കുറും വിധേയത്വവും ആത്മ സർപ്പണവും അർഹിക്കുന്ന അസ്തിത്വം അല്ലാഹുവല്ലാതെ മറ്റെന്തെങ്കിലും എന്തെങ്കിലും ദൈവത്തിന് പങ്കാളികളെയും സഹകാരികളെയും സങ്കല്പിച്ച് ആരാധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവർക്കു പോലും നിഷേധിക്കാനാവാത്ത സുസമ്മതമായ യാഥാർഥ്യമാകുന്നു. നിങ്ങൾ അവരോടൊന്നു ചോദിച്ചുനോക്കുക: പ്രപഞ്ചത്തെ സൃഷ്ടിച്ചതും സൂര്യചന്ദ്രന്മാരെ ആജ്ഞാനുവർത്തികളാക്കി പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നതും ആരാണു്? കീഴ്പ്പെടുത്തലും വിധേയമാക്കലും ആജ്ഞാനുവർത്തിയായി പ്രവർത്തിപ്പിക്കലുമാണ് تَسَخَّرَ. അല്ലാഹു കർത്താവായി വരുമ്പോൾ ഇതുതന്നെയാണ് ഈ പദത്തിന്റെ ആശയം.

എന്നാൽ سَخَّرَ അവൻ നിങ്ങൾക്ക് - മനുഷ്യർക്ക് - تَسَخَّرَ ചെയ്തുതന്നു എന്നു പറയുമ്പോൾ അർഥം മനുഷ്യ ജീവിതത്തിന്റെ താൽപര്യങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന വിധത്തിൽ സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നാകുന്നു. ഇവിടെ ഉന്നയിക്കപ്പെട്ട ചോദ്യത്തിനു അറേബ്യൻ വിഗ്രഹാരാധകരുടെ നിസ്സങ്കോചമായ മറുപടി അത് അല്ലാഹു തന്നെ എന്നായിരിക്കും. കാരണം തങ്ങൾ പുജിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ദേവീദേവന്മാരാരും ആകാശഭൂമികളുടെയും സൂര്യചന്ദ്രന്മാരുടേയും അഖിലാഞ്ചയ സ്രഷ്ടാവും പാലകനും ഏകനായ അല്ലാഹു മാത്രമാണെന്ന ഇബ്റാഹീമീ അധ്യാപനം അനിഷേധ്യമായ പൈതൃക വിശ്വാസമായി അവരുടെ മനസ്സിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ കിടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ പിന്നീട് അവർ തന്നെ നിർമ്മിച്ച സ്ഥാപിച്ച വിഗ്രഹങ്ങളോടുള്ള ഭ്രമം അവയൊക്കെ സാക്ഷാൽ ദൈവത്തിന്റെ ഉറ്റവരും പാർശ്വവർത്തികളും തങ്ങൾ

ക്കു വേണ്ടതൊക്കെ അല്ലാഹുവിൽനിന്ന് തരപ്പെടുത്തിത്തരാൻ കഴിവുള്ളവരുമാണെന്ന സങ്കല്പത്തിലേക്ക് അവരെ നയിച്ചു. അഖിലാണയത്തിന്റെ (സ്രഷ്ടാവും പാലകനും ഏകനായ അല്ലാഹുവാണെന്നതിൽ) പുജയും പ്രാർഥനയും അവനല്ലാത്തവർക്ക് സമർപ്പിക്കുകയും ആർത്തത്രാണനവും അനുഗ്രഹദാനവും അവരിൽനിന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിലെന്തർഥം?

സ്വയം സമ്മതിച്ച സത്യത്തിന്റെ നിഷേധമാണല്ലോ ഈ നടപടി. ഈ വൈരുദ്ധ്യത്തിൽ അത്യന്തം കുറുകയാണ് فَأَنَّى يُؤفَكُونَ എന്ന വാക്യം. كَفَّ-ൽനിന്നുള്ള ക്രിയയാണ് كَفَّ. കള്ളം ചമക്കുക, കൃത്രിമം കാട്ടുക, തെറ്റിക്കുക, വഞ്ചിക്കുക എന്നൊക്കെ كَفَّ-ന് അർത്ഥമുണ്ട്. 'എങ്ങനെയാണവർ വഞ്ചിക്കപ്പെടുന്നത്' എന്നും ഈ വാക്യം തർജ്ജമ ചെയ്യാറുണ്ട്. ●

62. തന്റെ ദാസന്മാരിൽ താനിച്ഛിക്കുന്നവർക്ക് വിഭവം വിപുലീകരിച്ചും ചുരുക്കിയും കൊടുക്കുന്നത് അല്ലാഹു തന്നെയാകുന്നു. അല്ലാഹു സകല സംഗതിയും ഏറെ അറിയുന്നവനല്ലോ.

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٢﴾

62

അല്ലാഹു (തന്നെയാകുന്നു) അവനിച്ഛിക്കുന്നവന് വിഭവം വിപുലമാക്കുന്നു (വിപുലീകരിച്ചും) = اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ
അവന്റെ ദാസന്മാരിൽനിന്ന് = مِنْ عِبَادِهِ
അവന് (അവനിച്ഛിക്കുന്നവന്) ചുരുക്കുന്നു (ചുരുക്കിയും കൊടുക്കുന്നത്) = وَيَقْدِرُ لَهُ
തീർച്ചയായും അല്ലാഹു സകല സംഗതിയും ഏറെ അറിയുന്നവനല്ലോ = إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

പ്രപഞ്ച സ്രഷ്ടാവും പാലകനും അല്ലാഹു-പരമേശ്വരൻ ആണെന്നിലും മനുഷ്യർക്ക് ജീവിത വിഭവങ്ങളും സുഖസൗഭാഗ്യങ്ങളും വിതരണം ചെയ്യുന്നത് അവന്റെ പങ്കാളികളും ഉപദൈവങ്ങളുമാണ്. അവരുടെ പ്രീതിക്കു പാത്രമാകുന്നവർ സമ്പന്നരും സൗഭാഗ്യവാന്മാരുമാകുന്നു. അല്ലാത്തവർ ദൗർഭാഗ്യവാന്മാരും ദരിദ്രരും. അതുകൊണ്ട് ഞങ്ങൾ ബഹുദൈവങ്ങളെ പൂജിച്ചു പ്രസാദിപ്പിക്കുകയാണ്. ഇതായിരുന്നു അറേബ്യൻ ബഹുദൈവ വിശ്വാസികളുടെ നിലപാട്. ലോകത്തുള്ള ഏതാണ്ടെല്ലാ ബഹുദൈവാരാധകരുടെയും നിലപാട് ഇതുതന്നെയാണ്. ബഹുദൈവ വിശ്വാസികൾ മാത്രമല്ല, ഏക ദൈവവിശ്വാസത്തിലധിഷ്ഠിതമായ മതങ്ങളിൽ നിലകൊള്ളുന്ന ചില വിഭാഗങ്ങളിലും, എന്തിനേറെ മുസ്ലീം സമുദായത്തിൽ വരെ ഈ ന്യായമുയർത്തി സ്തുതികീർത്തനങ്ങൾ പാടിയും നേർച്ച വഴിപാടുകളർപ്പിച്ചും, പുണ്യാത്മാക്കളെയും സിദ്ധന്മാരെയും പൂജിക്കുന്നവർ ധാരാളമുണ്ട്. ഈ വാദത്തെ നിഷേധിക്കുകയാണിവിടെ. സമ്പത്തും സൗഭാഗ്യങ്ങളും ചിലർക്ക് സമൃദ്ധമായി നൽകുന്നതും ചിലർക്ക് പരിമിതമാക്കുന്നതും അല്ലാഹു തന്നെയാണ്. ക്രിയക്ക് (يَبْسُطُ) മുൻ കർത്താവിനെ (اللَّهُ) പറയുമ്പോൾ അവൻ തന്നെയാണ് അല്ലെങ്കിൽ മാത്രമാണ് എന്നർത്ഥം ഉൽപാദിതമാകുന്നു. അതായത്, വിഭവ വിതരണം അല്ലാഹു തന്നെയാണ് നടത്തുന്നത്. അവനല്ലാത്ത മറ്റാരും അത് ചെയ്യുന്നില്ല. അവൻ മാത്രമാണത് ചെയ്യാൻ കഴിവുള്ളവൻ. മറ്റാർക്കും അതിനു സാധ്യമല്ല. അവനുദ്ദേശിക്കുന്നവർക്കാണത് കൂട്ടിയും കുറച്ചും നൽകുന്നത്. മറ്റാരെങ്കിലും നിർദ്ദേശിക്കുന്നവർക്കോ ശിപാർശ ചെയ്യുന്നവർക്കോ അല്ല. ആർക്കു നൽകണം, എപ്പോൾ നൽകണം, എന്തു നൽകണം, എത്ര നൽകണം എന്നൊക്കെ അവനു തന്നെ

കൃത്യമായി അറിയാം. ആരുടെയും അഭിപ്രായവും നിർദ്ദേശവും അവനാവശ്യമില്ല. ആകാശഭൂമികൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും സൂര്യചന്ദ്രന്മാരെ മനുഷ്യന്റെ സേവകരാക്കി ചരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്ത അല്ലാഹുവിന് തന്റെ ഖജനാവുകൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ മറ്റാരെയെങ്കിലും ഏൽപ്പിക്കേണ്ട കാര്യമില്ല. ജീവിതത്തിനാവശ്യമായ എല്ലാ വിഭവങ്ങളെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പദമാണ് رزق . പദാർഥ വിഭവങ്ങൾക്കു പുറമെ ബുദ്ധി, വിവേകം, വിവേചനശക്തി, വിവിധ തരം പ്രതിഭകൾ, കായികശേഷി തുടങ്ങിയവയെല്ലാം رزق-ൽ പെടുന്നു. (اللَّهُ رَزَقَنِي مِنْهُ حَيَاتِي) (അല്ലാഹുവേ എനിക്ക് പ്രയോജനകരമായ ജീവനും നിന്റെയടുക്കൽ സ്വീകാര്യമായ കർമ്മവും നൽകേണമേ) എന്നത് സുപരിചിതമായ പ്രാർഥനയാണല്ലോ. അല്ലാഹു എല്ലാ വിഭവങ്ങളും വിതരണം ചെയ്യുന്നത് തുല്യമായിട്ടല്ല. ചിലർക്ക് സമ്പത്ത് വർദ്ധിപ്പിച്ചു നൽകുന്നു. ചിലർക്ക് ബുദ്ധിയും വിജ്ഞാനവുമാണധികം നൽകുന്നത്. വേറെ ചിലർക്ക് കായികശേഷി കൂടുതൽ കൊടുക്കുന്നു. ഇനിയും ചിലർക്ക് സർഗാത്മക പ്രതിഭകൾ നൽകുന്നു. എല്ലാവർക്കും എല്ലാ വിഭവങ്ങളും ഒരുപോലെയുണ്ടായാൽ സാമത്ര്യാവും വ്യക്തിത്വവും നിരർത്ഥകമാകും. തടാകത്തിലെ ജലകണങ്ങൾ പോലെയൊക്കെ മനുഷ്യന്റെ അവസ്ഥ. തടാകത്തിലെ ഒരു തുള്ളി വെള്ളം പോലെ തന്നെയാണല്ലോ അതിലെ മുഴുവൻ ജലവും. എല്ലാ വിശിഷ്ട വിഭവങ്ങളും മനുഷ്യ വർഗത്തിന്റെ സൗകര്യത്തിനും വികാസത്തിനും ആവശ്യമാണ്. ചിലരുടെ മികവുകൾ മറ്റു ചിലരുടെ കുറവുകൾ പരിഹരിക്കണം. അതാണ് സഹകരണവും സാമൂഹിക ബന്ധങ്ങളും സാധ്യമാകുന്ന സംവിധാനം. വിഭവങ്ങൾ എല്ലാവർക്കും ഒരേ പരിമാണത്തിൽ വിതരണം ചെയ്യാതെ പലർക്കും പലയിനം വിഭവങ്ങൾ പല പരിമാണത്തിൽ വിതരണം ചെയ്യുന്നതാണ് ബോധപൂർവ്വമായ സമത്വവും സാഹോദര്യവും സൃഷ്ടിക്കാൻ പ്രചോദനമാകു

നത്. ഈ വിഷയത്തിൽ കൂടുതൽ വിശദീകരണം ആവശ്യമുള്ളവർ *വുർആൻ ബോധനം* സുറ അൽഇസ്രാഅ് 30-ാം സൂക്തത്തിനു താഴെ നോക്കുക.

63. മാനത്തുനിന്ന് മഴയിറക്കുന്നതും എന്നിട്ട് മൃതമായി കിടന്ന ഭൂമിയെ അതുകൊണ്ട് സജീവമാക്കുന്നതും ആരെന്ന് ചോദിച്ചാൽ അതും അല്ലാഹു എന്നുതന്നെ അവർ പറയും. നീ അൽഹംദു ലില്ലാഹ് എന്നു പറയുക. പക്ഷേ അവരിലധികമാളുകളും ബുദ്ധിപൂർവ്വം യാഥാർത്ഥ്യം ഗ്രഹിക്കുന്നില്ല.

وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مِّن تَزَلَّ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ
مِن بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْقِلُونَ ﴿٦٣﴾

63

നീ അവരോട് ചോദിച്ചെ(ക്കുകയാണെ)ങ്കിൽ = وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ

മാനത്തുനിന്ന് മഴയിറക്കിയത്(ക്കുന്നതും) ആരെന്ന് = مِّن تَزَلَّ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً

എന്നിട്ടതുകൊണ്ട് മൃതമായി കിടന്ന ഭൂമിയെ സജീവമാക്കിയതും(ക്കുന്നതും ആരെന്ന്) = فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا

അവർ അല്ലാഹു എന്നു പറയും (അതും അല്ലാഹു എന്നു തന്നെ അവർ പറയും) = لَيَقُولُنَّ اللَّهُ

നീ പറയുക: സർവ്വ സ്തുതിയും അല്ലാഹുവിനാകുന്നു (നീ അൽഹംദു ലില്ലാഹ് എന്നു പറയുക) = قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ

ബുദ്ധിപൂർവ്വം (യാഥാർത്ഥ്യം) ഗ്രഹിക്കുന്നില്ല = لَا يَعْقِلُونَ = പക്ഷേ = بَلْ أَكْثَرُهُمْ

വാ യുവിന്റെയും വെള്ളത്തിന്റെയും കൈകാര്യകർമ്മങ്ങൾ അല്ലാഹു തന്നെയാണെന്ന് അറേബ്യൻ ബഹുദൈവവിശ്വാസികൾ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. മാനത്തുനിന്ന് മഴ പെയ്യിക്കുന്നതും ആ ജലത്താൽ മൃതമായി കിടന്ന ഭൂമിയെ സജീവമാക്കി സസ്യലതാദികൾ മുളപ്പിച്ചു വളർത്തുന്നതും ആരാണെന്നു ചോദിച്ചാൽ അതും അല്ലാഹു തന്നെയാണെന്ന് അവർ നിസ്സങ്കോചം പറയും. എന്നിട്ടും വിഭവ വിതരണത്തിന്റെ കർതൃത്വം മറ്റുള്ളവരിൽ ചാർത്തുകയും അവരെ ആരാധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതും വലിയ വൈരുദ്ധ്യമാകുന്നു. യഥാർത്ഥ അനുഗ്രഹ ദാതാവ് അല്ലാഹു മാത്രമാണെങ്കിൽ ആ അനുഗ്രഹങ്ങളനുഭവിക്കുന്നവരുടെ കുറിപ്പും നന്ദിക്കുമുള്ള ഏക അവകാശിയും അവൻ തന്നെയാണ്. ഈ നന്ദിയും കുറുമാണല്ലോ ഇബാദത്തിന്റെ പ്രഥമ പ്രചോദനം. പക്ഷേ അധിക ജനവും ലളിതമായ ഈ യാ

ഥാർത്ഥ്യം മനസ്സിലാക്കാൻ കൂട്ടാക്കുന്നില്ല. ഈ സൂക്തത്തിലെ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ എന്ന ഇടവാക്യത്തിനു രണ്ടു താൽപര്യങ്ങളാവാം: 1). മുകളിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ സ്രഷ്ടാവും പാലകനും മനുഷ്യർക്കാവശ്യമുള്ള വിഭവങ്ങളെല്ലാം നൽകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നവനും അല്ലാഹുവാണെങ്കിൽ ആ അല്ലാഹുവാകുന്നു സൃഷ്ടികളുടെ സർവ്വ സ്തുതിയും അർഹിക്കുന്നത്. മനസ്സാ വാചാ കർമ്മണാ ഉള്ള സ്തുതിയാണ് ഇബാദത്ത്. 2). ഒരു നല്ല കാര്യം സാധിച്ചാൽ അതിലുള്ള സന്തോഷവും അല്ലാഹുവിനോടുള്ള നന്ദിയും പ്രകടിപ്പിക്കാൻ വിശ്വാസികൾ 'അൽഹംദു ലില്ലാഹ്' എന്നു പറയാറുണ്ട്. ഇവിടെ പ്രവാചക സന്ദേശത്തിന്റെ മൗലികഘടകം അവിശ്വാസികൾ സ്വയം സമ്മതിച്ചിരിക്കുകയാണല്ലോ. അതു കേട്ട് അത്രയും കാര്യങ്ങൾ നിങ്ങൾ സമ്മതിച്ചല്ലോ; അൽഹംദു ലില്ലാഹ് എന്നു പറയുകയാണ്. ●

64. ഈ ഐഹിക ജീവിതം ഒരു കളിതമാശയല്ലാതെ നൂമല്ല. പരലോകഭവനത്തിലാകുന്നു സാക്ഷാൽ ജീവിതം. ഇക്കൂട്ടർ അറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ!

وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَلَعِبٌّ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٦٤﴾

64

ഒരു കളി(യ)ല്ലാതെ = **إِلَّا لَهُوٌّ** ഈ ഐഹിക ജീവിതം = **وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا**
പരലോക ഭവനം (നത്തിൽ) ആകുന്നു = **وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ** ഒരു തമാശയും (അല്ലാതെ ഒന്നുമല്ല) = **وَلَعِبٌّ**
സാക്ഷാൽ ജീവിതം = **لَهِيَ الْحَيَوَانُ** അതു തന്നെയാകുന്നു = **لَهِيَ**
അവർ (ഇക്കൂട്ടർ) അറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ = **لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ**

മനുഷ്യൻ രണ്ടുതരം ജീവനും ജീവിതവും ഉണ്ട്. ഒന്ന്, ഭൗതിക ജീവിതം. ഇത് സസ്യങ്ങൾക്കും തിര്യക്കുകൾക്കും ഉള്ളതാണ്. മരണത്തോടെ ഇത് അവസാനിക്കുന്നു. രണ്ട്, ആത്മീയ ജീവനും ജീവിതവും. ഇത് ഭൂമിയിൽ മനഷ്യർക്കു മാത്രമുള്ളതാണ്. മനുഷ്യൻ മരിച്ചാലും ആത്മാവ് നിലനിൽക്കുന്നു. ഇഹലോക ജീവിതം **حياة الدنيا** താഴ്ന്ന ജീവിതമാണ്. ഈ പ്രയോഗം തന്നെ ഉയർന്നൊരു ജീവിതം **حياة الأعلى** വേറെ ഉണ്ടെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ആ ഉന്നത ജീവിതമാണ് പരലോക ജീവിതം. ജീവനുള്ള എല്ലാറ്റിനും പറയുന്ന പദമാണ് **حيوان**. ഇവിടെ ഈ പദം കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളത് ഉന്നതവും അനശ്വരവുമായ ആത്മീയ ജീവിതമാണ്. ദൈവവിശ്വാസം, സത്യസന്ധത, മൂല്യബോധം, ധർമ്മനിഷ്ഠം തുടങ്ങിയവ ആത്മാവിന്റെ കാമനകളാണ്. ആഹാര നീഹാരാദികളും മറ്റു ജഡിക സുഖഭോഗങ്ങളും ഭൗതിക ജീവിതത്തിന്റെയും. ഭൂമിയിലെ മനുഷ്യൻ രണ്ടു ജീവിതങ്ങളും ഒരുമിച്ചു ജീവിക്കേണ്ടവനാണ്. ആത്മാവിനു വേണ്ടി ശരീരത്തെ പൂർണ്ണമായി അവഗണിച്ചാൽ ഭൗതിക ജീവിതം നഷ്ടമാകും. ജഡികസുഖങ്ങളിലാസക്തനായി ആത്മീയ ജീവിതത്തെ അവഗണിച്ചാൽ ആത്മാവ് മൃതാവസ്ഥയിലാകും. മൃതപ്രായത്തിലാകുന്ന ആത്മാവിനെ സജീവമാക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയാണ് അല്ലാഹു വേദങ്ങളു വതരിപ്പിച്ചതും പ്രവാചകന്മാരെ നിയോഗിച്ചതും. അതേപ്പറ്റി വുർആൻ പറഞ്ഞു:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ (അല്ലയോ വിശ്വസിച്ചവരേ, നിങ്ങളെ ജീവിപ്പിക്കുന്ന സന്ദേശത്തിലേക്ക് വിളിക്കുമ്പോൾ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനും റസൂലിനും ഉത്തരം കൊടുക്കുക). ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവരെ ജീവിപ്പിക്കുന്ന ജീവിതം പരലോകത്തേക്ക് നീളുന്ന ആത്മീയ ജീവിതമാണെന്ന് സ്പഷ്ടമാകുന്നു.

അവിശ്വാസികളുടെ മാർഗ്ഗച്യുതിയുടെ അടിസ്ഥാനകാരണത്തിലേക്ക് ശ്രദ്ധ ക്ഷണിക്കുകയാണ്. നശ്വരമായ ഭൗതിക ജീവിതത്തിന്റെ ക്ഷണിക കൗതുകങ്ങൾ, അതിനപ്പുറമുള്ള ഒന്നിനെക്കുറിച്ചും ചിന്തിക്കാനാവാത്ത വണ്ണം ഇക്കൂട്ടരെ ഭ്രമിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അവരെ മോഹി

പ്പിക്കുന്ന ഈ ഭൗതികജീവിതം ഏതാനും നാളത്തെ കളിതമാശയിൽ കവിഞ്ഞ് ഒന്നുമല്ല. **لعب**-ഉം **لهو**-ഉം പര്യായപദങ്ങളാണെങ്കിലും ആശയത്തിൽ ചെറിയ വ്യത്യാസമുണ്ട്. കായികമായ കളിവിനോദങ്ങൾക്കാണ് **لعب** അധികം ഉപയോഗിക്കുക. കളികളിൽ കാര്യവും ഉണ്ടാവാം. നർമ്മത്തിനും തമാശക്കും അലക്ഷ്യമായ ആവിഷ്കാരങ്ങൾക്കുമാണ് **لهو** അധികം ഉപയോഗിക്കാറുള്ളത്. **لعب**-നെ അപേക്ഷിച്ച് **لهو**-ൽ ഉദ്ദേശ്യരാഹിത്യത്തിന്റെ അല്ലെങ്കിൽ ദുരുദ്ദേശ്യത്തിന്റെയും അർത്ഥശൂന്യതയുടെയും ആശയം കൂടുതലുണ്ട്. അസ്സൽ ജീവിതം പാരത്രിക ജീവിതമാണ്. വീട്ടിൽനിന്ന്, സ്കൂളിൽനിന്ന് കുട്ടികളെ കളിക്കാൻ വിടുന്ന പോലെ ക്ഷണികമാണത്. അൽപ നേരത്തെ കളി കഴിഞ്ഞ് കുട്ടികൾ വീട്ടിലേക്കു തന്നെ തിരിച്ചുപോകേണ്ടതാണ്. ഏതു കളിയും സുഗമമായി നടക്കാൻ കളിക്കാർ കുറേ നിയമങ്ങളും വ്യവസ്ഥകളും പാലിക്കേണ്ടതുണ്ട്. പാലിച്ചില്ലെങ്കിൽ വീട്ടിൽ, ക്ലാസ്സിൽ തിരിച്ചെത്തുമ്പോൾ വിചാരണ ചെയ്യപ്പെടും. വീട്ടിൽ, ക്ലാസ്സിൽ തിരിച്ചെത്തേണ്ട കാര്യം മറന്ന് കളിക്കുന്നതുപോലെയാണ് പരലോകം മറന്ന് ഇഹലോകത്ത് ജീവിക്കുന്നത്. പാരത്രിക വിജയം ലക്ഷ്യമാക്കി ജീവിക്കുമ്പോഴാണ് ഇഹലോക ജീവിതം വിലപ്പെട്ടതും കാര്യഗൗരവമുള്ളതുമാകുന്നത്. അപ്പോൾ ക്ഷണികമായ ഭൗതിക ജീവിതത്തിലൂടെ അനശ്വരമായ സൗഭാഗ്യ ജീവിതം കരഗതമാകുന്നു. ഈ ലക്ഷ്യം ദൃഷ്ടിയിൽനിന്ന് മാഞ്ഞുപോയാൽ പിന്നെ ഭൗതിക ജീവിതം നിരർത്ഥകമായ കളിതമാശ മാത്രമായിത്തീരുന്നു. നിത്യമായ ദൗർഭാഗ്യവും ദുരിതവുമായിരിക്കും അതിന്റെ ഫലം. അവർ അറിയുന്ന വരായെങ്കിൽ- **لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ**-ന്റെ ആശയം ഇതാണ്: ജീവിതത്തിന്റെ അർത്ഥവും ലക്ഷ്യവും മനസ്സിലാക്കുന്നവർക്ക് അസ്സൽ ജീവിതം പാരത്രിക ജീവിതമാണെന്ന യാഥാർത്ഥ്യം ബോധ്യമാകും. ഭൗതിക സുഖഭോഗങ്ങൾക്കു പിന്നെ അന്ധമായി പായുന്നവർ ഭൗതിക ജീവിതം തന്നെ അസ്സൽ ജീവിതമെന്ന് ഭ്രമിക്കുന്നു.